

DIN CUPRINS

„PLANETA” AQUAPIC AȘTEAPTĂ EXPLORATORI

ECOSISTEMUL DIN ACVARIU

ENZIMA CARE MANÂNCA PET-URI

JELKA, UN PIONIER PROFESIONIST, ÎN PRACTICĂ LA AQUATIM

Publicație editată de Aquatim
An 10, nr. 110. Tiraj: 1000 exemplare

10/2018

CINCI CU NOROC PENTRU AQUATIM

Ajunsă la ediția cu numărul 5, Ziua Serviciilor Publice a fost o reușită, și în această toamnă blândă și frumoasă, astfel că sâmbătă, 13 octombrie, Piața Unirii a fost arhiplină. Peste 20 de instituții și-au așteptat vizitatorii, cu standuri, materiale promoționale, utilaje, mașini, oameni și cu vădită deschidere față de vizitatorii dornici să afle ultimele noutăți din domeniul fiecărei instituții publice prezente.

Aquatim a fost, și în acest an, atracția evenimentului numit Ziua Serviciilor Publice, îndeosebi prin prezența roboțelului Gullyver care circulă prin rețelele de canalizare și prezintă imagini fidele din subteran.

La standul nostru s-au aflat, ca în fiecare an, managerul companiei, Ilie Vlaicu, reprezentantul Primăriei Generale a Munchenului (oraș cu care Timișoara este înfrățită), Peter Koestner, colegi din diverse departamente.

„După două zile dedicate manifestărilor științifice, la care au fost prezenți circa 200 de colegi din țară și din străinătate, am dezbătut subiecte ce vizează schimbările climatice, de noutățile care apar în domeniul nostru, legate de apă și canalizare, iată că, de Ziua Serviciilor Publice, ne deschidem în fața clienților, a consumatorilor, pentru a le arăta ultimele noutăți. Celebrul nostru Gullyver, care este roboțelul cu care inspectăm canalizările și care este funcțional, are mare trecere la copii, iar pe noi ne ajută foarte mult, pentru că așa reușim să găsim acele dopuri ce ne înfundă canalizarea. În plus, avem tot felul de prospecte în care arătăm proiectele pe care le vom derula în perioada următoare. În scurt timp, vom veni cu un proiect nou, de 180 de milioane de euro, fonduri nerambursabile, care va fi și cel mai mare proiect

din Timiș. Se vor face uzine de apă, stații de epurare, sute de kilometri de rețele de apă și canalizare”, a declarat, la Ziua Serviciilor Publice, directorul general al Aquatim, Ilie Vlaicu.

Evenimentul din Piața Unirii a strâns sute de oameni, părinți, bunici, copii, tineri, dornici să fie parte a forfotei inedite, dar și participanți activi la acțiunile organizate ad-hoc de către reprezentanții serviciilor publice.

Baloanele Aquatim au constituit, și la ediția cu numărul 5, o atracție evidentă, dar și planșele labirint destinate copiilor, editate în cadrul proiectului de înființare a centrului nostru Aquapic, nu au rezistat foarte mult singure și au intrat în posesia micilor proprietari. Foarte mulți părinți au dorit să se programeze, chiar de Ziua Serviciilor Publice, în vizite organizate la Aquapic, în Săptămâna Altfel, dar și mai devreme.

Vizitatorii noștri au fost interesați de noutățile pe tema facturii de apă, au cerut detalii despre modalitățile noastre de plată, au studiat materialele promoționale existente la stand. „Sunteți o companie serioasă, cu care lucrez facil și profesionist. Vă cunosc pe mulți dintre voi, din interacțiuni frecvente, la sediul central, dar și la celelalte puncte din oraș, vă admir și respect!”, ne-a transmis o doamnă sosită în Piața Unirii, special pentru a fi alături de noi, la standul Aquatim.

Programul ZSP 2018 a fost unul deconectant, cu muzică, mini piese de teatru pentru copii, recitaluri și mult antren. Interesul a fost evident, vremea a fost un aliat puternic, serviciile publice la înălțime!

Crenguța RADOSAV

DOCUMENT IMPORTANT PENTRU CLIENȚII AQUATIM!

Din această lună, la emiterea facturilor, toți clienții Aquatim vor primi și un document important privind prelucrarea datelor cu caracter personal, numit Anexa 6 la Contractul de furnizare/prestare a serviciului de alimentare cu apă și canalizare.

Fiind parte integrantă a contractului încheiat de societatea Aquatim cu clienții săi, documentul trebuie semnat și returnat la oricare din casieriiile sau sucursalele Aquatim.

Rugăm, totodată, clienții care nu au semnat contractul de furnizare să o facă acum, odată cu exprimarea consimțământului privitor la Anexa 6. Conform Legii 241/2006, rectificată în 2015, importanța semnării contractului de furnizare servicii de alimentare cu apă și canalizare este majoră, fiind condiție esențială în parteneriatul cu Aquatim. Puteți lua legătura cu reprezentanții Aquatim din localitățile în care domiciliați, ei fiind deținătorii contractelor nesemnate încă de dumneavoastră!

STAȚIA DE EPURARE, LA ANIVERSARE

Stația de epurare a orașului Timișoara a fost proiectată și construită de inginerul Stan Vidrighin, fiind printre primele din țară. Lucrările de construcție au început în anul 1909, iar **stația a fost pusă în funcțiune în data de 26 octombrie 1912**. Așadar, 106 ani de existență. La o dată aniversară, puțină istorie!

În 1912, capacitatea nominală a stației era de 570 l/s, fiind prevăzută doar cu treaptă mecanică. Categorie, demersul a fost o realizare remarcabilă pentru acea perioadă, atât din punct de vedere

ingineresc, cât și al managementului de proiect. Au fost mobilizate resurse impresionante, oameni, fonduri și logistică, într-o vreme în care astfel de proiecte erau la început de drum. Indiscutabil, Stan Vidrighin a lăsat o amprentă puternică asupra orașului, iar stația de epurare a reprezentat pentru el întâlnirea cu destinul. Proiectul i-a conturat viziunea și a dat sens realizărilor sale viitoare.

Ca un detaliu de coloratură, grație demersurilor juristului Cosmin Cruciat, din același sat cu Stan

- continuare în pag. 2 -

Foto: Alin Zelenco

ECOSISTEMUL DIN ACVARIU

Foto: Acvariul din Genova. www.erasmus.com

AQUA NATURA Din dorința de a vedea, de aproape, cât mai multe specii de pești și alte creaturi marine, oamenii au construit acvarii tot mai mari și mai sofisticate. Unul dintre acestea, printre cele mai mari din Europa, se găsește în Italia, la Genova. El găzduiește peste 12.000 de animale, din 600 de specii diferite. Colecția de delfini, meduze, foci, rechini și alte creaturi se întinde în peste 70 de acvarii și alte medii, fiecare reprezentând un ecosistem exotic diferit. Mediile naturale reconstituite ale speciilor individuale găzduite de acvariul genovez includ nu numai animale marine, ci și reptile, amfibieni și animale care provin din pădurea tropicală.

În fiecare zi, mii de oameni se perindă prin fața pereților uriași de sticlă, admirând forfota colorată a peștilor, însă puțini îi văd pe cei care au grijă de minunatele „exponate”, și chiar mai puțini știu câtă muncă și răbdare necesită bunăstarea animalelor. În fiecare dimineață, 40 de oameni îmbrăcați în tricouri albastre identice se îndreaptă spre intrarea în parcul acvatic. Ei sunt primii sosiți și deseori ultimii plecați, deoarece pentru veterinari, acvariști, dresori și biologi marini, munca nu se termină la

finalul orelor de program, iar animalele au nevoie de atenție și îngrijire 365 de zile pe an.

Pentru a îndeplini standardele Asociației Europene a Grădinilor Zoologice și Acvariilor, angajații trebuie să monitorizeze cu atenție starea de sănătate fizică și mintală a animalelor, precum și condițiile de trai ale acestora în interiorul mini-habitatelor. Acest lucru presupune inclusiv efectuarea de analize ale apei, în laboratorul propriu, pentru a observa conținutul de calciu, de exemplu, și alți parametri în care vietățile se simt cel mai bine. Obiectivul principal al îngrijitorilor este ca, în final, animalele să fie fericite și să se poată dezvolta în captivitate așa cum ar fi făcut-o în mediul lor natural. Aceasta presupune inclusiv stimularea cognitivă a acestora, adică asigurarea unor „distracții” pentru ca animalele să nu se plictisească.

Deși impresionant prin mărimea sa și varietatea speciilor care îl populează, acvariul din Italia nu este cel mai mare din lume. Cel mai mare parc acvatic din lume este Chimelong International Ocean Resort și se găsește în China, acesta fiind listat în Cartea Recordurilor ca având cel mai mare dom subacvatic și cel mai mare acvariu, cu o capacitate de 22,7 milioane de litri (într-un singur bazin), și cu cel mai mare panou acrilic dintr-o singură bucată, măsurând 39,6 x 8,3 metri.

În ceea ce privește Europa, cel mai mare acvariu este Oceanografic, din Valencia, Spania, fiind și al treilea ca mărime din lume, însă mai aproape de Timișoara, putem vizita Tropicarium din Budapesta, cel mai mare acvariu din Europa Centrală.

Important este să ne reamintim că, pentru ca aceste animale să existe în libertate, nu doar în acvarii, noi, oamenii, trebuie să avem grijă de apele planetei și să reducem poluarea acestora.

Crina CHIRILĂ

PLOUĂ... DIN INELELE LUI SATURN

Plouă pe Saturn. Mai bine spus, din și printre inelele misterioasei planete. Cum și dacă și cât din „ploaia inelelor” străbate norii deși ai gigantului gazos pentru a ajunge să cadă în cerurile lui Saturn rămâne încă o chestiune științifică în dezbatere.

Noutatea vine recent din lumea academică, în urma analizei datelor culese de una din cele mai de succes misiuni de explorare planetară din ultimii ani, Cassini-Huygens. Misiunea Cassini a fost o colaborare între NASA, Agenția Spațială Europeană și Agenția Spațială Italiană. În anul 1997, sonda Cassini și „pasagerul” său, modulul de explorare Huygens, au fost lansate în spațiu, ținta fiind cea mai frumoasă (spun unii!) planetă a sistemului solar și lunile sale înghețate. De-a lungul călătoriei sale, Cassini a trimis pe Pământ imagini și date ce au conturat lumi îndepărtate, de o frumusețe stranie și tulburătoare. Lacuri și râuri din metan lichid, pe Titan, cea mai mare dintre lunile saturniene, geizere de gaz și gheață țâșnind dintr-un ocean ascuns sub o crustă înghețată, pe Enceladus, un ciclon uriaș, de formă hexagonală, deasupra polului nord al lui Saturn, iată numai câteva dintre descoperirile inedite ale misiunii Cassini.

După 20 ani și 4,7 miliarde de kilometri în spațiu, 290 de orbite parcurse în jurul lui Saturn și peste 350.000 de imagini transmise, sonda Cassini a avut parte, anul trecut, de un sfârșit spectaculos, orchestrat impecabil. A plonjat de 22 de ori prin spațiile înguste dintre inelele lui Saturn, înscriindu-se pe orbite tot mai apropiate de planetă, până când a intrat în atmosferă și s-a dezintegrat. În tot acest timp a continuat să transmită date valoroase pe Pământ, inclusiv referitoare la ploaia inelelor,

„înghițită” de sondă, la propriu. Pentru modul în care a prezentat finalul grandios al misiunii Cassini, NASA a primit, în toamna acestui an, un premiu Emmy la categoria program interactiv excepțional.

Despre inelele lui Saturn se știa că sunt formate, în proporție de peste 95%, din apă înghețată. Ploaia inelelor era, așadar, previzibilă, dar datele culese de Cassini i-au surprins pe cercetători. Particulele care cad din inele au sub 25% apă. Ele mai conțin metan, substanțe organice, dioxid de carbon și amoniac. În ce privește debitul precipitațiilor, nu plouă, ci toarnă. Datele indică între 4,5 kilograme și 45 de tone de materie pe secundă! La un an după ce Cassini și-a încheiat misiunea, „moștenirea” sa, un volum imens și complex de informații, promite încă numeroase descoperiri interesante. Ploaia inelelor, spun oamenii de știință, ar putea fi parte a unui proces ciclic, de regenerare a acestora.

Loredana LEORDEAN

Saturn și Titan, cea mai mare din lunile sale, surprinse de sonda Cassini. Foto: solarsystem.nasa.gov

ENZIMA CARE MANÂNCA PET-uri

Uneori, accidentele sunt salvatoare. Așa se spune că a fost în cazul unor cercetători care au creat o enzimă ce descompune sticlele din plastic.

Realizarea ar putea contribui la rezolvarea crizei globale de poluare cu plastic, permițând pentru prima dată reciclarea completă a PET-urilor.

Echipa internațională de cercetare a modificat enzima descoperită ca să vadă cum a evoluat, dar testele au arătat că a făcut, din greșeală, molecula și mai bună în ceea ce privește descompunerea PET-ului. Enzimei i-a luat câteva zile pentru a începe descompunerea – mult mai rapid decât sutele de ani de care ar fi nevoie în mama natură.

Cercetătorii sunt optimiști. Ei susțin că viteza de descompunere poate fi accelerată, încât să devină un proces viabil la scară largă. Unul dintre ei a declarat: „Sperăm să folosim această enzimă pentru a transforma plasticul înapoi în componentele sale originale, astfel încât să-l putem recicla literalmente. Aceasta înseamnă că nu vom mai avea nevoie să extragem mai mult petrol și, în principiu, ar trebui să se reducă cantitatea de plastic din mediul înconjurător”. Mai mult de o mie de sticle de plastic sunt vândute în fiecare minut pe glob și multe dintre ele ajung în mări și oceane, unde poluează agresiv apele. Dar e suficient să ne uităm de jur-împrejurul nostru și să constatăm că și uscatul e... plastificat la greu.

Noua enzimă indică o modalitate spectaculoasă de a recicla PET-urile înapoi în sticle de plastic curat, ceea ce ar putea reduce necesitatea de a produce noi materiale de acest fel. Enzima mâncătoare de plastic nu este încă optimizată. Aceasta oferă posibilitatea de a utiliza toată tehnologia în dezvoltarea altor enzime și de a face, într-un timp scurt, o enzimă super-rapidă. Enzimele nu sunt toxice, sunt biodegradabile și pot fi produse în cantități mari de microorganisme.

Sursa: <https://inbors.com/>

- continuare din pag. 1 -

Vidrighin – Rășinari –, Aquatim a ajuns în posesia unei scrisori autobiografice a marelui inginer, document datat 1943. Textul, de o importantă valoare istorică imensă, începe astfel:

„Onor.

Institutul de istorie națională din Cluj-Sibiu

Referindu-mă la adresa Dvs. Nr. 271-943 din 20 Nov. a.c. – adresă pentru care Vă sunt mulțumitor, cu onoare Vă trimit o fotografie însoțită de cele ce urmează:

M-am născut în Rășinari, jud. Sibiu, la 28 ianuarie 1876. Liceul l-am făcut în Sibiu, diploma de inginer am obținut-o la Politehnica din Budapesta, în urmă am ascultat cursuri de specialitate la Politehnica din Viena. Practica de inginer am început-o la Viena, am continuat-o în cadrele Serviciului tehnic al orașului Sopron, ca în anul 1902 să fiu numit inginer al orașului Timișoara”.

Evident, autobiografia lui Stan Vidrighin continuă cu precizări importante despre funcțiile și pozițiile deținute, într-o adresare fermă și complexă.

Tehnologia actuală

Apa preluată din sistemul de canalizare al orașului, prin cele patru colectoare principale, intră în stația de epurare și parcurge, înainte de deversarea în râul Bega, o treaptă mecanică și o treaptă biologică avansată de epurare. Modernizarea stației de epurare din Timișoara are ca efect reducerea poluării mediului înconjurător.

C. RADOSAV

ÎNTÂLNIRE DE REFERINȚĂ PENTRU MANAGEMENTUL APEI, LA TIMIȘOARA

Conferința Internațională *Managementul apei în contextul schimbărilor climatice. Experiențe internaționale*, desfășurată, luna aceasta, la Timișoara, a atras participarea a peste 200 de specialiști din domeniul apei și mediului, din Germania, Serbia, Ungaria, Norvegia și reprezentanți de la toate companiile de apă din România.

Manifestarea, aflată la a șaptea ediție, a fost organizată de Fundația Aquademica, Aquatim, Asociația Română a Apei și Universitatea Politehnică Timișoara și s-a adresat experților din domeniu, de la practicieni și cercetători, până la manageri și finanțatori. Aceștia au luat parte la dezbaterile privind tehnologiile de ultimă oră, strategiile de dezvoltare din sectorul de apă, prognoza performanțelor financiare, experiența germană în standardizarea activităților specifice sectorului apei etc.

Așa cum a remarcat Ilie Vlaicu, director general al Aquatim S.A., „*schimbările climatice sunt o realitate, iar oamenii trebuie să își schimbe comportamentul pentru a se adapta acestora, dar și pentru a atenua impactul lor negativ asupra mediului, în special*

asupra comunităților urbane și rurale”. Conferința a abordat problema schimbărilor climatice din perspectiva companiilor de apă, pentru care ploile de intensitate mare reprezintă o provocare în ceea ce privește evacuarea apelor uzate. În cazul companiilor de apă, adaptarea la schimbările climatice pornește de la schimbarea normativelor, în primul rând a celor de proiectare a rețelelor.

Evenimentul s-a bucurat de participarea unor personalități în domeniu, care au împărtășit participanților din experiența lor. Astfel, Johannes Lohaus, director general al Asociației Germane a Apei și Apei Uzate (DWA), secretar general al Asociației Europene a Apei și, totodată, lectorul principal al conferinței, a venit în Timișoara să prezinte în detaliu avantajele standardizării activităților specifice sectorului apei și apei uzate, puse la punct de DWA, standardizarea domeniului apei fiind unul dintre punctele de maxim interes de pe agenda discuțiilor. Setul de normative DWA oferă siguranță și orientare în proiectarea, construirea, exploatarea și întreținerea instalațiilor din domeniul apei uzate și deșeurilor. Acestea contribuie la îmbunătățirea performanței,

identificarea și reducerea riscurilor, încurajează inovația și asigură calitatea proceselor, după cum a explicat Peter Köstner, director al Departamentului ape uzate din cadrul Primăriei München.

În ultima zi a conferinței, Ionuț Cătălin Gheran, director general al Autorității de Management pentru Programul Operațional Infrastructură Mare 2014-2020, a prezentat audienței modul în care sectorul de apă din România se poate dezvolta cu sprijinul fondurilor europene, punctând faptul că acestea constituie o mare oportunitate pentru țara noastră.

Crina CHIRILĂ

„PLANETA” AQUAPIC AȘTEAPTĂ EXPLORATORI

În perioada 28 noiembrie-2 decembrie, Centrul experimental pentru copii Aquapic va găzdui a treia ediție a competiției naționale de rovere Exo-RO,

având ca temă principală explorarea habitabilității unei planete acvatice. În cazul de față, roverele vor explora... „planeta” Aquapic, o planetă prietenoasă, unde roboții vor trebui manevrați în apă de mică adâncime.

Organizatorii ineditei competiții, aflată la a treia ediție, sunt Agenția Spațială Română (ROSA), împreună cu ESERO România – Biroul European de Resurse pentru Educație Spațială, ce beneficiază de sprijinul Banat IT, Universității de Vest din Timișoara, companiei de apă Aquatim și Fundației Aquademica.

Circa 50 de participanți s-au înscris în concurs. Aceștia sunt elevi de liceu, organizați în echipe conduse de către un coordonator (cadru didactic sau instructor), care vor avea ocazia să ia parte la toate fazele tipice ale unui proiect de robotică, de la selectarea obiectivelor până la testarea sistemului final. Micii roboți exploratori trebuie echipați și adaptați misiunilor de explorare planetară și au de îndeplinit o misiune științifică principală, constând în deplasarea teleghidată a roverului până la un punct fix, măsurarea unor parametri și transmiterea de imagini. În plus, concurenții mai au de dus la bun sfârșit încă o misiune, de a determina dacă pe „planeta” Aquapic există forme de viață locale sau dacă ea este locuibilă, prin colectarea de eșantioane de roci sau sol, măsurarea unor parametri, fotografii etc. Mai multe informații despre organizare și calendarul competiției, se găsesc pe site-ul www.esero.ro,

Scopul Exo-RO este de a trezi interesul elevilor față de domeniul spațial și de a crește calitatea învățământului, prin formarea de competențe profesionale pentru tineri. Primele două ediții ale concursului au urmărit manevrarea roverele la Vulcanii Norioși și în mediul subteran, la Salina Târgu-Ocna. Roverele sunt vehicule folosite pentru explorarea spațiului, proiectate special pentru a se deplasa pe o suprafață extraterestră, roboți versatili și trainici, ideali pentru a ne oferi informații despre planete pe care oamenii nu le pot încă explora ei înșiși.

Planeta Aquapic îi așteaptă așadar, în curând, pe tinerii exploratori spre a-i descoperi secretele, iar pe toți cei interesați de domeniul spațial, inginerie, robotică să participe ca spectatori și ca susținători ai echipei preferate.

C. CHIRILĂ

CAPITALA BANATULUI, PE PRIMUL LOC LA „SOCIAL BIKING CHALLENGE”

Concursul „Social Biking Challenge”, organizat în 25 de orașe din Europa, de către Comisia Europeană, cu ocazia Săptămânii Mobilității, s-a încheiat. Campania locală SBC, coordonată de Primăria Municipiului Timișoara și având ca parteneri pe Aquatim, Decathlon Timișoara, City of Mara, SDM Timișoara și Asociația Urban Survey, a fost una de succes pentru orașul de pe Bega. Bicicliștii timișoreni au reușit să parcurgă în total, în cele trei săptămâni de pedalat, 8.866,74 km, poziționând astfel Timișoara pe locul 1 la participare generală, printre cele 25 de orașe europene înscrise în campanie. Pe locurile 2 și 3 au urmat Padova și Donostia-San Sebastian.

Concursul a avut 3 etape – grupuri, individual, perechi –, desfășurate fiecare pe parcursul unei săptămâni. După încheierea unei etape au fost aleși, prin tragere la sorți, câte 10 câștigători dintre participanți, care au primit premii oferite de partenerii campaniei, respectiv Aquatim, Decathlon Timișoara și City of Mara.

„Eu nu aveam partener pentru etapa *perechi*, așa că m-am uitat la ceilalți bicicliști înscrși și l-am

ales pe unul care avea trasee similare cu ale mele. L-am trimis o invitație prin intermediul aplicației, de a pedala împreună. Nu ne cunoaștem, dar aplicația ne-a permis să acumulăm puncte-bonus împreună și, la final de săptămână, să câștigăm niște premii. A fost super!”, ne-a povestit una dintre participante-câștigătoare.

Campania „a prins” nu doar la tineri, ci și la bicicliști aflați la a doua tinerețe, care au ținut ritmul cu mai tinerii lor colegi de aplicație. Aplicația BIKEPRINTS se poate descărca și acum, pe telefonul mobil și utiliza, chiar dacă Social Biking Challenge 2018 s-a terminat.

Câștigătorii de la nivel local ai campaniei SBC sunt:

- pentru categoria individual, Andrei Lupu, 245 km;
- pentru categoria în pereche, Silvia Lucața și Cătălina Borotici, 1.101 km;
- pentru categoria în grup, Benjamin Stefaniga, Alexandru Macarie, Silvia Lucața și Dumitru Macarie, 2.227 km.

În cadrul etapei locale SBC Timișoara s-au efectuat un total de 183 de înregistrări în aplicație, dintre care 89 au participat activ (au avut cel puțin 1 km înregistrat). Această discrepanță este normală și se regăsește și la nivel european, întrucât oamenii și-au instalat aplicația ca să vadă despre ce e vorba.

Violeta MIHALACHE

Câștigătorii primei etape SBC, premiați la Aquatim

JELKA, UN PIONIER PROFESIONIST, ÎN PRACTICĂ LA AQUATIM

Odată internaționalizat domeniul schimbărilor de experiență și dovedit în timp că este unul important, atractiv și de succes, s-a dat startul unui program pe schimbări climatice, numit Climate-KIC, ce reunește profesioniști din domeniul schimbărilor climatice cu organizații din întreaga regiune, de natură publică, privată, cercetare și non-profit din diverse sectoare ale schimbărilor climatice.

Prin intermediul acestui program internațional, se oferă ocazia unică de colaborare în întreaga Europă, de împărtășire a expertizelor și bunelor practici, de extindere a rețelelor și de creare a noilor produse și servicii în domeniul schimbărilor climatice. Cei care devin parte a unui asemenea program se numesc pionieri. Ei realizează o deplasare de câteva săptămâni, regională sau internațională, pentru a lucra în grupuri pe probleme climatice reale și pentru a primi îndrumări și sprijin specializat în gândirea de tranziție și în inovația sistemului în domeniul adaptării la schimbările climatice și al atenuării acestor schimbări.

Camera de Comerț, Industrie și Agricultură Timiș este unic partener național al Programului Climate KIC - cel mai mare parteneriat public-privat de inovare din Europa concentrat asupra schimbărilor climatice, finanțat de EIT - Institutul European pentru Inovare și Tehnologie. Fundația Aquademica a răspuns invitației CCIAT în primăvara acestui an, înscriindu-se ca gazdă în programul „pionierilor Climate KIC”. Ca rezultat, biologul Jelka Crnobrnja-Isailović, din Serbia, a petrecut toamna aceasta câteva săptămâni în Timișoara, la Aquatim, alături de echipa de organizare a conferinței *Managementul Schimbărilor Climatice*. Iată în câteva cuvinte, în cele ce urmează, ce a motivat-o pe Jelka Crnobrnja-Isailović, cadru didactic universitar și cercetător să facă această alegere și ce a însemnat pentru ea practică de pionier profesionist la compania timișeană de apă

Jelka a optat pentru Aquatim, renunțând la provocarea majoră, numită Parcul Național Retezat, pentru că, așa cum ne povestește, „e o companie mare de apă, una de succes, extrem de importantă

în ecuația generală a domeniului schimbărilor climatice”. Pionier în cadrul programului european, Jelka este încântată de Timișoara și de oamenii pe care i-a cunoscut în Aquatim, de nivelul profesional și infrastructura generală – a vizitat numeroase puncte de lucru și Centrul Aquapic –, de (așa cum a insistat să precizeze) educația combinată cu știința, duo care generează, fără doar și poate, progres.

„În lumea contemporană, tot ceea ce este legat de oraș, de la idee și până la rezultat, presupune educație. Companiile au o muncă importantă și serioasă în acest sens, dar și cetățenii. Să nu uităm faptul că fiecare om, de la naștere, trebuie să tot învețe și reînvețe, educația este una continuă. Voi faceți lucrul acesta foarte bine, prin proiectele pe care le aveți, mai trebuie ca și cei care gestionează banii pentru educație să înțeleagă acest aspect cheie. E important să educi oamenii, de la copii până la adulți, am vizitat Centrul Aquapic și sunt impresionată! Consider că Aquatim este înaintea vremurilor”, spune Jelka. Ea are un CV de invidiat, cu studii în Serbia și în străinătate, stagii serioase de pregătire/predare, doctorat în evoluția biologică, specializări în genetică, morfometrie, bio-geografie, filozofia animală comparativă, specii, ecologie și lista poate, admirativ, continua, profesorul Universităților Niș și Belgrad este de-o modestie extraordinară și de-o inteligență pe măsură.

„Schimbările climatice sunt o provocare pentru noi, toți. Ca biolog, am observat, după ani de studiu și statistici, că numeroase populații de specii marine au mari probleme: mor sau se împuținează. Cauzele sunt numeroase și greu identificabile câteodată, însă nu renunțăm. Toate profesiile trebuie să se unească pentru a lupta împotriva acestor provocări climatice majore. Modelul Aquatim este cel fericit: colaborări cu ministere, universități, biologi, ecologiști, chimiști, cercetători, asta se întâmplă și la nivel european, internațional. În problema schimbărilor climatice, matematica, fizica, chimia și biologia nu sunt, în prezent, folosite cum trebuie și aici merită să insistăm!”, mai spune Jelka Crnobrnja-Isailović.

Pionierul nostru insistă, în același context al educației și dezvoltării profesionale, pe apăsarea

pedalei în ceea ce înseamnă promovare inteligentă a conceptului de schimbări climatice, prin filme sau spoturi, dar, în egală măsură, pe profesionalizare prin programe europene, gen Erasmus sau CE+, pe schimburi utile de experiență între studenți și profesori, pe relații externe viabile, pe dezvoltare și inovare, dar mai ales pe idei și forțe comune. Schimbările climatice se abordează inteligent și împreună.

Cât despre experiența timișoreano-aquatimistă, Jelka a decretat că avem un oraș-giuvaer și o firmă de top.

De mică a crezut în povești, deși destinul a împins-o elegant și în zone inexplicabile, cu ajutor venit de altundeva decât dinspre zâne... Așa că s-a convins că „e ceva dumnezeiesc în viața asta!”. Jelka știe că trăim într-o lume crudă, dar vede totul într-o lumină pozitivă, nu se lasă dezamăgită, rămâne o persoană deschisă, empatică și înțeleaptă. Iubește, în egală măsură, muzica clasică și jazzul, iar piesa ei favorită este, cum altfel?, *Last train home* – Pat Metheny. Globe-trotterul nostru ne-a asigurat că va rămâne cu nostalgia acestei experiențe, pentru scurt timp însă, pentru că va reveni la Timișoara, cu siguranță.

„Rămân și cu certitudinea că Aquatim simte foarte bine contemporanul și viitorul, este extrem de bine orientat în piață, face performanță și educație! Vă mulțumesc pentru această experiență, a fost una extraordinară!”, a conchis Jelka Crnobrnja-Isailović.

Crenguța RADOSAV

FOTOGRAFIA LUNII

La plajă, în Țara Galilor

Pe coasta Țării Galilor, un pui de focă se încălzește la soare, pe plaja St Martin's Haven, în Pembrokeshire. Focile tinere sunt acoperite de o blană deasă, moale, de culoare albă, pe care o „dau jos” după prima lună de viață. Amănunt important: hăinuța de blană a puilor de focă nu este impermeabilă!

Foto: Rebecca Naden/Reuters, preluată din The Guardian.

AQUAȘTIRI

Publicație lunară editată de Aquatim SA

www.aquastiri.ro

Redactor-șef: Loredana Leordean

Redactori: Alin Anchidin

Crina Chirilă

Crenguța Radosav

Cap limpede: Robert Șerban

Design: Loredana Tîrzioru

Tehnoredactare: Alina Guțuleac

Contact: 0256 201370

E-mail: aquastiri@aquatim.ro